

Sygn. akt XXIII Ga 1737/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Gałas

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 24 września 2021 r. sygn. akt XV GC 1837/21

1. oddała apelację;

2. zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sędzia Anna Gałas

Sygn. akt XXIII Ga 1737/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 lutego 2022 r. w całości

Pozwem z dnia z dnia 5 marca 2021 r., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej też: powód) wniósł o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dalej też: pozwany) 10.018,22 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że sprzedał pozwanej artykuły papiernicze i wystawił z tego tytułu trzy faktury VAT. Jedna z tych faktur została spłacona w całości po terminie jej płatności.

W sprzeczności od nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu. Zaprzeczył, aby zawierał umowę sprzedaży z powodem.

Wyrokiem z dnia 24 września 2021 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w pkt 1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda 191,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 5 marca 2021 r. do dnia zapłaty, w pkt 2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w pkt 3. zasądził od powoda na rzecz pozwanego 3.617 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu.

Apelację od tego wyroku wywiódł powód, zaskarżając wyrok w części, co do pkt 2. oraz pkt 3. i zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, tj.:

- 1) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez newszechstronną, lecz dowolną analizę materiału sprawy i w efekcie nieustalenie bezspornych faktów zamówienia przez pozwanego spornego towaru oraz jego dostarczenia pozwanemu przez powoda a w efekcie związania stron umową sprzedaży towaru objętego fakturami dochodzonymi w sprawie;
- 2) art. 231 k.p.c. poprzez nieuznanie za ustalony faktu związania stron umową sprzedaży towaru z faktur VAT nr (...) oraz obowiązku pozwanego ich uregulowania, z bezspornego faktu zaksięgowania spornych faktur przez pozwanego do kosztów uzyskania przychodu w jego księgowości;
- 3) art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że powód winien przejawiać inicjatywę dowodową i udowadniać okoliczności bezsporne.

Mając powyższe na uwadze wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowej kwoty 9.826,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu jak w pozwie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy wskazać, że przedmiotowa sprawa także w postępowaniu apelacyjnym jest rozpoznawana w trybie uproszczonym. Wedle zaś przepisu art. 505¹³ k.p.c. jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku winno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W przedmiotowej sprawie apelujący nie zgłosił żadnych nowych wniosków dowodowych, jak również Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw prawnych aby prowadzić postępowanie dowodowe z urzędu. W dalszej kolejności podkreślenia wymaga, że w centrum uwagi sądu II instancji pozostało zaskarżone orzeczenie i ocena jego poprawności, nie zaś rozpoznanie sprawy i orzekanie *in merito*.

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości podziela poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego i przyjmuje je za własne, a jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2013r. (sygn. I CSK 156/13, LEX nr 1365587), sama wzmianka w uzasadnieniu orzeczenia sądu drugiej instancji o akceptacji ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd pierwszej instancji oraz o trafności i zgodności z prawem wydanego przez ten sąd orzeczenia wystarcza do wywiązania się z zawartego w art. 328 § 2 k.p.c. (w obecnym stanie prawnym art. 327¹ §1 k.p.c.) obowiązku wskazania podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia.

Wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu. Sąd II instancji w całości akceptuje argumentację prawną Sądu Rejonowego. Ta ocena prawna roszczenia nie została w żadnym zakresie skutecznie podważona przez apelującego. Apelacja powoda w istocie sprowadza się do wskazania potencjalnych uchybień dotyczących sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która to doprowadzić miała do uznania, że w przedmiotowej sprawie powód nie wykazał łączącego strony stosunku prawnego (umowy).

Biorąc pod uwagę zakres zarzutów apelacji, można dojść do konkluzji, iż powód zamierzał wykazać zasadność swojego roszczenia wyłącznie na podstawie wydruków faktur VAT dołączonych do pozwu, czyli *de facto* wystawionych przez siebie rachunków, bez jakichkolwiek dowodów na to, że pozwany towar zamówił, otrzymał, czy też odebrał. Tymczasem, standardy podstaw procedury cywilnej, w sytuacji gdy pozwany zaprzecza, aby łączył go stosunek zobowiązaniowy z powodem stanowią, że oparcie się na własnych twierdzeniach powoda i na wydrukach własnych faktur VAT jest niewystarczające.

Przechodząc do oceny zarzutów ad. 1 oraz ad. 2 dotyczących sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego oceny zebranego materiału dowodowego, co w efekcie doprowadzić miało do braku ustalenia faktu zamówienia przez pozwanego towaru objętego nieopłaconymi fakturami oraz nieuznania stosunku prawnego łączącego strony na podstawie faktur VAT nr (...), należy na wstępie stwierdzić, że skuteczne postawienie przez powoda zarzutu naruszenia artykułu 233 § 1 k.p.c., wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, czemu skarżący w żaden sposób nie sprostał. W ocenie Sądu Okręgowego, nie jest wystarczające natomiast przekonanie strony powodowej o innej, niż przyjął sąd orzekający doniosłości poszczególnych dowodów i odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Powyższe wynika z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. wyr. SN z dnia 14 października 1998 r., sygn. akt II CKN 4/98, wyr. SN z dnia 10 kwietnia 2000 r., sygn. akt V CKN 17/00). W przedmiotowej sprawie powód przedstawił swój pogląd na zebrany materiał dowodowy ale już nie podważył skutecznie oceny materiału dowodowego, przyjętych zasad ciężaru dowodu i ustaleń faktycznych. Innymi słowy apelacja w ogóle nie zwalcza motywów zaskarżonego wyroku a przedstawia własny, alternatywny stan faktyczny sprawy. Tymczasem, Sąd I instancji w sposób wyczerpujący i szczegółowy, zgodny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego rozważył zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i jednocześnie przedstawił tok rozumowania oraz umotywowwał wnioski, do których doszedł w oparciu o rzetelnie przeprowadzoną jego analizę.

Przechodząc do istoty sprawy należy podkreślić, że wbrew odmiennemu przekonaniu apelacji, to powód w żaden sposób nie sprostał ciężarowi dowodowemu w części roszczenia, którego Sąd Rejonowy nie uwzględnił, a konkretnie nie wykazał by zawierał z pozwanym umowę sprzedaży, której to dotyczyły faktury VAT (nr (...)). Na dowód zawarcia umowy powód przedłożył jedynie wydruki ww. faktur oraz listy przewozowe, w których wskazano numery analogiczne do tych na fakturach VAT.

Co do mocy dowodowej faktur VAT należy wskazać, że faktura VAT jest dokumentem o charakterze prywatnym i stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte. W żadnym razie dokument prywatny nie dowodzi materialnej prawdziwości złożonego w nim oświadczenia. Materialna moc dowodowa dokumentu prywatnego zależy od jego treści merytorycznej i rozstrzyga o niej sąd według ogólnych zasad oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.). Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia, czy dowód ten ze względu na jego indywidualne cechy i okoliczności obiektywne zasługuje na wiarę, czy nie. Ocena charakteru dokumentów prywatnych prowadzi do wniosku, że sąd może oczywiście wyrokować także w oparciu o treść takich dokumentów (prywatnych), ale jedynie w sytuacji, gdy ich treść nie została zaprzeczona w sporze przez stronę przeciwną lub gdy została potwierdzona innymi środkami dowodowymi. Zatem faktura sama w sobie nigdy nie będzie dowodzić zawarcia stosunku prawnego. Wystawienie faktury VAT jest jedynie dowodem księgowym, nie stanowi natomiast dowodu rzeczywistego wykonania usługi wpisanej jako tytuł do wystawienia tego dokumentu (por. wyr. SA w Gdańsku z dnia 15 maja 2015 r., sygn. akt I ACa 14/15). Konkludując, każdy podmiot obrotu gospodarczego może wystawić fakturę VAT i domagać się spełnienia świadczenia przez osobę, która jest opisana na tej fakturze, jako nabywca. To samo dotyczy listów przewozowych, które również nie dowodzą zawarcia umowy sprzedaży tego, co zostało ujęte w opisie ww. faktur VAT. Listy przewozowe złożone w sprawie, na których widnieją wskazania numeracji faktur VAT stanowią jedynie pośredni dowód tego, że towar opisany w fakturach VAT został wysłany na adres wskazany w listach przewozowych. Z pewnością nie stanowią natomiast dowodu, że w istocie pozwany taki towar zamówił i towar ów został mu dostarczony a także przez niego odebrany. Złożone przez powoda dowody, które miałyby potwierdzać zobowiązanie pozwanego sprowadzały się tylko do dokumentów wytworzonych czy będących w dyspozycji powoda. Brak w nich nawet minimalnego związku z pozwanym w znaczeniu choćby wiedzy pozwanego o ich treści np. podpis na dokumencie wz czy na fakturze/fakturach, potwierdzenie zaksięgowania faktury/faktur, potwierdzenie odbioru przesyłki czy adnotacja pozwanego na liście przewozowym itd. W przedmiotowej sprawie można dojść do wniosku, że powód w zasadzie zaniechał inicjatywy dowodowej. Poza tym na listach przewozowych znajdują się dwa podpisy jednak nie wiadomo przez kogo zostały złożone i czy osoby te były uprawnione do odbioru w imieniu pozwanego i miały jakikolwiek z nim związek.

Należy zdecydowanie stwierdzić, że powód mimo formułowanego w apelacji przekonania własnego, w żaden sposób nie wykazał aby pozwany zaksięgował sporne faktury VAT. W istocie powód podnosił w tym zakresie jedynie

twierdzenia nie poparte żadnymi dowodami. Sąd II instancji nie dostrzegł w żadnym stanowisku powoda, w tym też w treści całej apelacji (nawet, gdyby owe wnioski były spóźnione w postępowaniu uproszczonym) – prostego żądania powoda do wezwania pozwanego przedłożenia rejestru faktur. Należy zaznaczyć, że zaksięgowanie faktur przez kontrahenta bez żadnych korekt i zastrzeżeń daje podstawę do domniemania, że dokonywane w ewidencji księgowej zapisy są odzwierciedleniem rzeczywistego stanu, zgodnie z rzeczywistym przebiegiem zafakturowanej operacji gospodarczej. Zatem wykazanie powyższego faktu w przedmiotowej sprawie miałyby istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu. Natomiast jak już wskazano wyżej, powód temu nie sprostał, a strona reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika nie może być dodatkowo jeszcze zastępowania w inicjatywie dowodowej przez sąd orzekający. W tym zakresie inicjatywa dowodowa sądu z urzędu byłaby niedopuszczalną ingerencją w zasady sprawiedliwego i równego traktowania stron. Zatem odnośnie do spornych faktur VAT (nr: (...)) powód nie zdołał wykazać zawarcia z pozwanym umowy sprzedaży.

Za niezasadny należy również uznać zarzut naruszenia art. 230 k.p.c. i art. 231 k.p.c. Powód błędnie interpretuje pierwszy z tych przepisów, gdyż pozwany zakwestionował fakty w sprawie, w tym fakt udowodnienia roszczenia przez powoda a zatem brak jest możliwości zastosowania tego przepisu. Nawet jednak samo milczenie pozwanego, to jest nie wypowiedzenie się strony co do twierdzeń strony przeciwnej, co w tej sprawie akurat nie miało miejsca, nie jest podstawą do uznania faktów za przyznane. O tym czy ma zastosowanie art. 230 k.p.c. decyduje zebrany w sprawie materiał dowodowy a nie samo wypowiedzenie się lub nie wypowiedzenie się strony. Poprzez zarzut naruszenia art. 230 k.p.c. (fakty niezaprzeczone) i art. 231 k.p.c. (domniemania faktyczne) w powiązaniu z innymi przepisami prawa procesowego wskazanymi w apelacji powód próbując sanować praktycznie całkowity brak swojej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem I instancji, co trafnie zauważył i wskazał sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd II instancji w tym aspekcie podkreśla, że istotą postępowania cywilnego nie jest zgłoszenie roszczeń w pozwie bez ich pełnego udowodnienia faktycznego i prawnego, a następnie oczekiwanie na działanie drugiej strony albo i nawet sądu z urzędu. Istotą postępowania cywilnego w kontradyktoryjnym jego wymiarze jest dowodzenie i aktywne wykazywanie za pomocą stosownych dowodów zasadności swojego roszczenia. Zarzut naruszenia art. 231 k.p.c. jest oczywiście bezzasadny skoro jak wynika już z samej treści apelacji, powód faktu związania stron umową sprzedaży nie wykazał i wywodzi go tylko z nieudowodnionego faktu zaksięgowania spornych faktur przez pozwanego. Skoro powód twierdzi w apelacji, że zasadność roszczenia wynika z zaksięgowania przez pozwanego faktur VAT, a to zaksięgowanie nie miało miejsca, bowiem sądy I oraz II instancji nie dysponują żadnym dowodem, z którego wynikałoby, że pozwany faktury sporne zaksięgował, to twierdzenie powoda jest sprzeczne z prawdą. Już samo twierdzenie w apelacji, że sąd I instancji błędnie rozstrzygnął w sprawie bowiem nie uwzględnił zaksięgowania spornych faktów przez pozwanego jest twierdzeniem niezgodnym z prawdą i naruszającym art. 3 k.p.c. Powód nie podał żadnego dowodu, z którego to zaksięgowanie wynika; brak w sprawie dokumentów księgowym pozwanego. W kwestii zaś forsowanego przez powoda domniemania faktycznego, to warto też znowu powołać na podstawowe zasady procedury cywilnej w tej mierze. Otóż, skoro fakt nie został ustalony przez sąd, gdyż nie został udowodniony dowodami, to nie może być ów nieudowodniony fakt (czyli nieistniejący w znaczeniu procesowym) podstawą ewentualnych domniemań o innych faktach a zatem nie ma podstaw do zastosowania art. 231 k.p.c. i w związku z tym te zarzuty apelacji są chybione, wynikające z błędnej interpretacji podstawowych norm procedury cywilnej. Reasumując należało uznać te zarzuty za bezzasadne w całości.

Przechodząc do ostatniego zarzutu ad. 3 dotyczącego naruszenia art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że inicjatywa dowodowa spoczywa na powodzie, który obowiązany jest udowodnić okoliczności bezsporne, należy odnieść się do treści tego przepisu wedle, której ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.), a strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art.232 zd.1 k.p.c.).Ciężar udowodnienia faktu, o którym stanowi ten przepis, nie decyduje o obowiązku prawnym. Dla zastosowania art. 6 k.c. istotne jest jedynie to, że dany fakt nie został udowodniony (ustalony), nie ma natomiast znaczenia, z jakiej przyczyny sąd nie powziął przekonania o prawdziwości twierdzenia o tym fakcie (brak aktywności stron i sądu, nieskuteczność działań mających prowadzić do udowodnienia faktu). Powód, pomimo iż już w pozwie miał obowiązek złożenia i powołania wszelkich twierdzeń i dowodów na poparcie swoich twierdzeń, co do wykazania powództwa tak co do zasady, jak i wysokości, nie sprostał temu obowiązkowi. Sąd

Okręgowy tę kwestię szczegółowo omówił przy zarzutach ad.1 i ad. 2. Konkludując, należało ten zarzut uznać także za oczywiście bezzasadny.

Mając na uwadze powyższe rozważania i przywołane przepisy prawa, wobec bezzasadności zarzutów apelacji, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w pkt 1 sentencji, oddalając apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. obciążając obowiązkiem ich zwrotu powoda. Koszty te sprowadzały się do wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalonego na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w kwocie 900 zł.

Sędzia Anna Gałas